
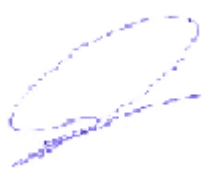

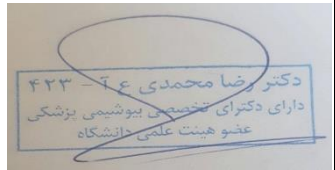

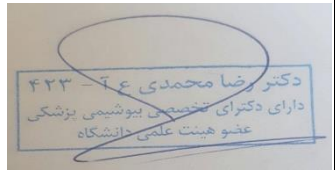

عنوان سند:

دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش نمونه

شماره سند: LA-WI-0230-02

تاریخ	ویرایش	شرح	تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده
1402.03.03	۰۱	تدوین کل سند	نام: سارا کدخدایی سمت: مسئول بخش	نام: شهرزاد فخری سمت: مدیر کیفیت	نام: مهرداد ضرغامی سمت: مسئول فنی
			امضا	امضا	امضا
					
/03/01 1403	۰۲	بازنگری و تغییرکاربر	نام: سارا کدخدایی سمت: مسئول بخش	نام: رضا محمدی سمت: مدیر کیفیت	نام: هانا حسینی سمت: مسئول فنی
			امضا	امضا	امضا
					
				 <p>دکتر رضا محمدی - ۴۲۳-۶ دارای دکترای تخصصی بیوشیمی پزشکی عضو هیئت علمی دانشکاه</p>	 <p>آزمایشگاه تشخیص پزشکی فرجاد دکتر سیده هانا حسینی متخصص آسیب شناسی بالینی و تشریحی نظام پزشکی: ۱۳۹۹۸۳</p>

شماره سند: LA-WI-0230	عنوان سند: دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش	 آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی
ویرایش: 02	نمونه	

۱- هدف : هدف از این دستورالعمل پذیرش صحیح و ثبت اطلاعات دقیق بیماران و نیز نمونه گیری صحیح از بیماران بخش می باشد

2- دامنه کاربرد:

این دستورالعمل برای پرسنل پذیرش و سورتینگ نوشته شده است و کلیه پرسنل با توجه به حضور شیفتی در بخش پذیرش ملزم به رعایت آن هستند.

3- منابع:

3-1 آزمایشگاه مرجع سلامت

3-2 Table 4A-1. Disk Diffusion QC Ranges for Nonfastidious Organisms and Antimicrobial Agents Excluding β -Lactam Combination Agentsa.

4- تعاریف:

Public health mycobacteriology A Guide for the level III laboratory

۵- شرح اقدامات:

1-5- شرایط برگه درخواست آمایش:

برگه درخواست آمایش باید حاوی اطلاعات کافی و لازم جهت تفسیر صحیح نتایج آزمایشگاهی باشد. این اطلاعات در فرم LA-FO-0001-02 آمده است.

2-5- شرایط جمع آوری نمونه:

جداسازی موفق مایکوباکتریایی احتیاج به نمونه گیری مناسب، حمل سریع و پردازش صحیح نمونه ها دارد. لذا رعایت شرایط زیر الزامی است:

- جمع آوری نمونه خلط: نمونه خلط باید به صورت صبحگاهی و ناشتا تهیه شود. قبل از جمع آوری نمونه شستن دهان با آب یا نرمال سالین ضروری است. هدف از این کار به حداقل رساندن آلودگی نمونه با ذرات غذا، دهان شویه ها و یا داروهای خوراکی است که مانع از رشد مایکوباکتریوم ها می شوند. در این مورد پیشنهاد می شود تا حد امکان از اب لوله کشی شهر استفاده نشود زیرا آلوده به مایکوباکتریوم های ساپروفیتی است و ممکن است منجر به نتایج مثبت کاذب شوند.
- جمع آوری اولیه نمونه ها باید قبل از شروع هرگونه دارو درمانی انجام شود.

شماره سند: LA-WI-0230	عنوان سند: دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش	 آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی
ویرایش: 02	نمونه	

- نمونه ها باید در ظرف تمیز استریل یکبار مصرف پلاستیکی و قابل امحاء جمع اوری شود.
- درب نمونه باید محکم بسته شود و سپس پارافیلیم پیچی شود تا از هرگونه نشت نمونه و شکستگی احتمالی در حین حمل و نقل جلوگیری شود.
- نمونه ها باید هرچه سریع تر به آزمایشگاه منتقل شود و قبل از ساعت ۱۰.۳۰ صبح به آزمایشگاه تحویل داده شود.
- بعد از نمونه گیری اگر تحویل نمونه ها به تعویق افتد نمونه ها باید در یخچال قرار داده شوند.

3-5- زمان نمونه گیری:

در صورتیکه درخواست آزمایش یک نوبته می باشد:
بیمار باید یک نوبت نمونه خلط خود را به صورت ناشتا تهیه کرده و قبل از ساعت 10.30 صبح به آزمایشگاه تحویل دهد پیشنهاد می شود نمونه گیری با راهنمایی و زیر نظر کارشناس بهداشت انجام شود.

در صورتیکه درخواست آزمایش سه نوبته می باشد:
- First spot specimen (نمونه اول) در اولین مراجعه نمونه گیری زیر نظر پرسنل بهداشتی انجام شود.
- Early morning specimen (نمونه دوم)
در همان روز اول یک ظرف خلط به بیمار داده خواهد شد. بیمار باید صبح روز بعد خلط صبحگاهی را بصورت ناشتا جمع اوری کند و به واحد بهداشتی نوبت اول تحویل دهد.
- Second spot specimen (نمونه سوم)
در مراجعه روز دوم به واحد بهداشتی پس از تحویل نمونه دوم یک نمونه خلط دیگر در همان لحظه از بیمار دریافت می شود

توجه: سه نمونه را همچنین می توان در سه روز متوالی دریافت کرد.

۴-۵- ظرف نمونه گیری

- به هیچ عنوان از ظروف حاوی مواد ثابت کننده مانند فرمالین استفاده نشود.
- استفاده از ظرف دهانه گشاد (مانند ظرف ادرار استریل) الزامی است. زیرا بیمار می تواند خلط خود را به راحتی درون آن ریخته و از آلودگی اطراف ظرف و محیط جلوگیری شود.
- حجم ظرف نمونه حداقل باید ۵۰ میلی لیتر باشد.
- ظرف نمونه گیری باید شفاف باشد تا بتوان حجم و مقدار نمونه را بدون بازکردن در ظرف مشاهده کرد.
- از مواد یکبار مصرف تهیه شده باشد.
- در پیچ دار بودن ظرف نمونه جهت جلوگیری از نشت هنگام حمل و نقل الزامی است.

شماره سند: LA-WI-0230	عنوان سند: دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش	 آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی
ویرایش: 02	نمونه	

- جنس ظرف در مقابل نفوذ هوا مقاوم باشد.
- قابلیت برچسب گذاری آسان داشته باشد .

تذکرات لازم:

- برای به حداقل رساندن احتمال آلودگی های ثانویه نمونه، نمونه باید با رعایت الزامات نمونه گیری در شرایط آسپتیک تهیه شود.
- برای جداسازی میکوباکتریوم ها استفاده از سواپ پیشنهاد نمی شود، مگر در موارد خاصی که امکان گرفتن نمونه به طریق دیگر ممکن نباشد.

۵-۵- موارد رد نمونه

- منطبق نبودن مشخصات ثبت شده بیمار بر روی نمونه ارسالی و برگه درخواست آزمایش
- کم بودن حجم نمونه (۵ الی ۱۰ میلی لیتر)
- بسته بندی نامناسب
- نگهداری طولانی مدت نمونه در دمای اتاق
- زمان انتقال طولانی (به خصوص بیشتر از ۲۴ ساعت و در دمای اتاق)
- نمونه های آبکی و حاوی بزاق
- نمونه جمع آوری شده ادرار مستقیم یا از کیسه ادرار کمتر از ۴۰ سی سی
- عدم استفاده از ماده آنتی کوآگولانت (سدیم هپارین / لیتیم هپارین) در مورد نمونه های استریل بدن مانند نمونه ی مایع پلور مایع پریکارد و پریتونئ به علت وجود فیبرینوژن ؛ در غیر اینصورت نمونه آزمایشگاهی غیرقابل قبول می باشد.
- نمونه های ارسالی بافتی که در فرمالین یا موم نگهداری شده باشد .
- نمونه های جمع آوری شده خارج از دستورالعمل های لازم غیر قابل قبول اعلام می شوند.

تذکر:

- ۱- در صورتیکه نمونه غیر قابل قبول باشد لازم است که دلایل رد آن هرچه سریع تر به اطلاع پزشک برسد .
- ۲- نمونه های غیر قابل قبول، به مدت ۳ روز در دمای ۲ تا ۸ درجه سانتیگراد نگهداری شده و سپس معدوم می شود . در صورت اعلام پزشک مبنی بر عدم امکان تهیه نمونه جدید، آزمایشگاه با مسئولیت مرکز ارجاع دهنده، آزمایش بر روی همان نمونه انجام خواهد شد.

۵-۶- شرایط نگهداری نمونه

شماره سند: LA-WI-0230	عنوان سند: دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش	 آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی
ویرایش: 02	نمونه	

باسیل فعال سل در نمونه ی خلط و در یخچال (در دمای ۲ تا ۸ درجه سانتیگراد) قابل نگهداری هستند. نمونه هایی که بعد از ساعت 10.30 صبح به آزمایشگاه تحویل داده می شوند جهت قرار گیری در برنامه ی کاری روز بعد ، باید در دمای یخچال قابل نگهداری خواهند شد.

۵-۷- نمونه های اورژانس

هر نمونه ای که پزشک معالج در نامه ی کتبی تاکید بر اورژانسی بودن آنها داشته باشد مانند نمونه CSF (نمونه مایع نخاع) در هر زمان از روز باید فوراً تحویل گرفته شده و وارد مراحل کاری تهیه اسمیر، کشت و یا PCR گردد.

توجه : در برگه پذیرش با علامت مشخص اورژانسی بودن نمونه قید گردد.

۵-۸- تحویل نمونه از مراکز همکار

- الزامات فرایند نحوه ارسال نمونه های عفونی پرخطر (ظرف مقاوم به شکستگی، درب محکم، پarafilm پیچی و علامت گذاری) انجام شود.
- اطلاع رسانی از پرخطر بودن نمونه به افراد تحویل گیرنده (نیروی لجستیک و نیروی سورتینگ و پذیرش رسید کننده نمونه) الزامی است

شرایط رد و پذیرش نمونه در جدول صفحه بعد آمده است.

آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی

شماره سند: LA-WI-0230	عنوان سند: دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش نمونه	 آزمایشگاه های بیکارچه پزشکی
ویرایش: 02		

شرایط رد و پذیرش نمونه برای انجام آزمایش های مایکوباکتریومی

شرایط رد و پذیرش	شرایط نمونه	حجم نمونه و شرایط ظرف نمونه گیری	شرایط نسخه و اطلاعات بیمار	شرایط مواد نگهدارنده
نمونه های قابل قبول	<ul style="list-style-type: none"> ارسال همه نمونه ها باید در شرایط استریل انجام شود، شامل: <ul style="list-style-type: none"> - ادرار تازه - شیره ی معده صبحگاهی و ناشتا - بیوپسی های بافتی - خون قاعدگی - مایع اسیت - مایعات مغزی نخاعی (CSF) - مایع پلور - مایع مفصلی - مایع پریکارد 	<ul style="list-style-type: none"> حجم نمونه : <ul style="list-style-type: none"> - مایعات استریل: حداقل ۲ میلی لیتر - سایر موارد: ۵ تا 10 میلی لیتر شرایط ظرف: <ul style="list-style-type: none"> - حداقل ۵۰ میلی لیتر - شیشه ای یا پلاستیکی - شفاف - استریل - دهانه گشاد - در پوش دار با درپوش پیچی - مقاوم در برابر ضربه - بدون نشت 	<ul style="list-style-type: none"> - نام - سن - شغل - آدرس - تلفن - نام پزشک - نوع نمونه ارسالی - نسخه ی دارای تاریخ ماه جاری - نسخه دارای مهر و امضای پزشک 	<ul style="list-style-type: none"> مایعات استریل بدن شامل: <ul style="list-style-type: none"> - مایع پلور، - مایع پریکارد، - مایع پریتون، نمونه باید از طریق مواد ضد انعقاد هیپارینه (سدیم هیپارین) / لیتمیم هیپارین) انتقال یابند.
نمونه های غیر قابل قبول	<ul style="list-style-type: none"> - غیر استریل آغشته به: <ul style="list-style-type: none"> - مواد خوراکی دهان ، - دهان شویه - آنتی بیوتیک ها - آبکی و مخلوط با بزاق 	<ul style="list-style-type: none"> - حجم ناکافی نمونه - ظرفی با حجم کمتر از ۵۰ میلی لیتر قابلیت نشت - غیر شفاف - غیر مقاوم در برابر نفوذ هوا - عدم امکان برچسب گذاری روی ظرف 	<ul style="list-style-type: none"> - نمونه بدون نسخه پزشک - نسخه تاریخ گذشته - اطلاعات ناقص یا عدم وجود اطلاعات بیمار 	<ul style="list-style-type: none"> - فرمالین در مورد نمونه های بافتی - نمونه های آغشته به موم

شماره سند: LA-WI-0230	عنوان سند: دستورالعمل شرایط نمونه گیری BK و رد و پذیرش نمونه	 آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی
ویرایش: 02		

آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی